

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К.Д. Ушинського»

Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області

Одеський приватний заклад освіти «Тіква- Ор Sameax»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО - ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

«МОДЕРНІЗАЦІЯ

**ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ
ОСВІТИ»**

Одеса - 2024

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано до друку Вченою Радою

Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

Протокол № 11 від 29 лютого 2024 р.

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти : збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 26-27 лютого 2024 року). Редколегія: І.А.Княжева, Т.І.Койчева, Т.Ю. Осипова, О. А. Галіцян, І. О. Бартенєва, І.С.Артемьєва, О.П.Ноздрова, П.П.Кинєва. Одеса: Університет Ушинського, 2024. 204 с.

Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.

© Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2024

© Нерубайський академічний ліцей № 1 Нерубайської
сільської ради,

Одеського району Одеської області, 2024

© Одеський приватний заклад освіти «Тіква - Ор
Самеах», 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ: РОЗВИТОК ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

1. С.П.Зубрицька Концептуальні засади Комплексної Стратегії розвитку Нерубайського академічного ліцею № 1 Нерубайської сільської ради.....	5
2. А.І.Ганєва Реалізація ціннісних орієнтирів базової середньої освіти в Нерубайському академічному ліцеї №1.....	19
3. Л.Б. Савеліч Інноваційний навчальний курс «Навчаємося жити в громаді» - ефективна громадянська освіта учнівської молоді.....	29
4. А.А. Майстренко Впровадження технологій STEM-освіти у процес навчання.....	39
5. О.І Кісіль Мотивація школярів до навчання на уроках з використанням міжпредметних зв'язків.....	47
6. О.А.Майстренко Нестандартні форми навчання в початковій школі.....	54
7. Л.А.Носик Модернізація освітнього процесу у територіальній громаді.....	59
8. Т.В.Прокопенко Ціннісні орієнтири курсу «Здоров'я, безпека та добробут» - основа здоров'язбережувального освітнього середовища у територіальній громаді.....	68
9. О.В.Струкова Розвиток якісної освіти в територіальній громаді.....	76
10. О.О.Чалюк Розвиток читацької компетентності учнів на уроках літературного читання в початковій школі.....	81

СЕКЦІЯ: ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

11. Л.О.Калінчук Девіантна поведінка підлітків як психолого-педагогічна проблема.....	88
12. Ю.В. Смокова Вектори психологічної корекції гіперактивності у дітей.....	97
13. Т.М. Копилова. Використання інтерактивних методів навчання в освітньому процесі початкової школи.....	110

Кісіль Олександра Ізатулловна
вчитель інформатики Нерубайського академічного ліцею № 1
Нерубайської сільської ради, Одеського району Одеської області

МОТИВАЦІЯ ШКОЛЯРІВ ДО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ З ВИКОРИСТАННЯМ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Анотація. У статті обгрунтовано, що реалізація міжпредметних зв'язків сприяє підвищенню якості освіти, глибини та міцності знань учнів, допомагає вчителю сформувати в учнів цілісну картину світу. Доведено, що використання міжпредметних зв'язків на уроках інформатики сприяє підвищенню навчальної мотивації.

Ключові слова: урок інформатики, міжпредметні зв'язки, інформаційна компетентність, формування світогляду учнів.

Вступ. Проблема міжпредметних зв'язків цікавила освітян з давніх часів. Відомий чеський педагог Ян Амос Коменський виступав за взаємопов'язане вивчення учнями граматики та філософії, а також – філософії та літератури, а Джон Локк – історії та географії [1].

Проблемі реалізації міжпредметних зв'язків у навчанні приділялась значна увага на всіх етапах розвитку педагогіки. Загальновідомо, що успішне розв'язання цієї педагогічно-соціальної проблеми суттєво впливає на якість і ефективність навчального процесу. Тому вона постійно перебуває в центрі уваги дослідників і вчителів-практиків.

Задача вчителя – сформувати в учнів інформаційну компетентність, вміння перетворювати на практиці інформаційні об'єкти за допомогою засобів інформаційних технологій. Ці уроки також дозволяють показати зв'язок предметів, вчать застосовувати на практиці теоретичні знання, активізують розумову діяльність учнів, стимулюють їх до самостійного набуття знань. На таких уроках учні працюють активно, з цікавістю, у них розвивається пізнавальний інтерес [2].

Результати та обговорення. Науковці (Максимова В.Н., Зверев І.Д.,) зазначають, що зв'язок між навчальними предметами є, перш за все – відображенням об'єктивно існуючого зв'язку між окремими науками та зв'язку науки з технікою, з практичною діяльністю людей, що визначає роль предмета, який вивчається та його значення в майбутньому житті кожного з учнів загальноосвітньої школи [2].

Міжпредметні зв'язки також є конкретним виразом комплексних уроків, які являють собою інтеграційний процес, який відбувається сьогодні в науці та у житті суспільства загалом. Ці зв'язки відіграють важливу роль у підвищенні практичної та науково-теоретичної підготовки учнів, суттєвою особливістю якої є оволодіння ними узагальненим характером пізнавальної діяльності [3].

Ми у дослідженні акцентуємо увагу на тому, що впровадження в навчальний процес міжпредметних зв'язків допомагає формуванню в учнів цілісного уявлення про явища природи та взаємозв'язок між ними, що робить знання практично більш значущими та застосовними. Це допомагає учням ті знання та вміння, які вони набули при вивченні одних предметів, використовувати щодо інших предметів, і дає можливість застосовувати їх у конкретних ситуаціях, при розгляді так само і особистих питань, як у навчальній, так і позаурочній діяльності, у майбутньому виробничому, науковому та суспільному житті випускників.

Хочемо навести приклад використання міжпредметних зв'язків з українською літературою на уроці інформатики у Нерубайському академічному ліцеї №1. На заняттях активно проводилася робота з впровадження хмарних технологій.

На уроках інформатики в нашій школі була застосована інтерактивна технологія web-квесту. Виконання проекту було запропоновано учням 10 класу під час вивчення теми «Комп'ютерні презентації та публікації». Оскільки більшість учнів класу були досить добре знайомі з технічною стороною

створення комп'ютерних презентацій, було прийнято рішення поглибити та розширити знання з теми саме за допомогою виконання проекту через проходження web-квесту «Супер доповідач!».

Під час виконання веб-квесту учні поглиблювали матеріал з української літератури, були ораторами щодо презентації творчості Т.Г.Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка.

Метою уроку було не лише поглиблення знань учнів з інформатики та української літератури, а й ознайомлення з основними вимогами, що висувалися до змісту та оформлення слайдових презентацій, основними правилами ораторського мистецтва, а також найбільш поширеними помилками, яких припускалися доповідачі під час виступів.

Працюючи над проходженням квесту, учні виконували пошукову роботу, систематизували інформацію, оформлювали її у вигляді комп'ютерної презентації та захищали власні проекти.

За результатами проектної діяльності учнів можна зробити висновок, що завдяки творчому підходу до організації проектної діяльності учнів на уроках інформатики через розробку власних web-квестів, досягалося:

- ріст мотивації учнів до самоосвіти;
- закріплення вмінь та навичок роботи з програмним забезпеченням;
- формування ключових компетенцій;
- вдосконалення вміння знаходити, фільтрувати, опрацьовувати, оформлювати та презентувати інформацію;
- оволодіння окремими прийомами ораторського мистецтва;
- ефективна реалізація креативного потенціалу;
- зростання особистісної самооцінки учнів [3].

Також технологія використання web-квестів давала безліч можливостей для реалізації міжпредметних зв'язків шляхом

розробки інтерактивних завдань, що вимагало від учнів знань з різних напрямків.

Прикладом такого web-квесту був Інтернет-ресурс «7 природних чудес України», виконання якого ми пропонували учням 6 класів під час вивчення теми «Комп'ютерні мережі» на уроках, присвячених пошуку інформації в Інтернеті (наприклад, міжпредметні зв'язки з уроками географії), або учням 10 класів у рамках вивчення теми «Комп'ютерні презентації та публікації».

Хочемо зазначити, що для реалізації зв'язку між навчальними предметами варто звернути увагу на зв'язок науки і техніки, із практичною діяльністю людей, що визначає роль предмета, який вивчається, надалі буде також вивчатися у майбутньому житті. Це підвищує зацікавленість вивчення предмета [1].

Міжпредметні зв'язки є конкретним виразом процесу інтеграції, що дозволяє формувати в учнів цілісне уявлення про явища природи, допомагають їм використовувати свої знання щодо різних предметів.

Також є можливість застосовувати знання та вміння у конкретних ситуаціях, при розгляді приватних питань, як у навчальній, так і позаурочній діяльності. Це можливість застосувати знання в навчальній, професійній, творчій та науковій діяльності учнів; допомагає учням вільно орієнтуватися у різних дисциплінах.

Так, при вивченні якоїсь теми на певному етапі уроку учні з легкістю можуть навести приклади з життя, і, використовуючи знання з різних дисциплін, вирішувати логічні та експериментальні завдання.

Міжпредметні зв'язки слід розглядати, як відображення у процесі між наукових зв'язків, що становлять одну з характерних рис сучасного наукового пізнання.

Науковець І.Д. Зверєв зазначає, що міжпредметні зв'язки виконують у навчанні низку функцій:

1. Методологічна функція виражена в тому, що тільки на її основі можливо формувати в учнів наукове пізнання та теоретичне осмислення поглядів на природу науки, сучасних уявлень про її цілісність та розвиток, оскільки міжпредметні зв'язки сприяють відображенню в навчанні методології сучасної науки.

2. Освітня функція полягає в тому, що з її допомогою вчитель формує такі якості знань учнів, як системність, глибина, усвідомленість, гнучкість. Вчитель має бути винахідливим, творчим, ерудованим та гнучким у своїй поведінці. Міжпредметні зв'язки виступають як засіб розвитку понять, сприяють засвоєнню зв'язків між ними та загальними поняттями.

3. Розвиваюча функція полягає у розвитку системного та творчого мислення учнів; у формуванні її пізнавальної активності, гнучкості та самостійності розуму, а також інтересу до пізнання. Міжпредметні зв'язки допомагають подолати утруднення перемикання з одного виду на інший, а також сприяють розширенню кругозору в учнів.

4. Виховна функція виражена в сприянні всім напрямкам виховання учнів у процесі навчання. Вчитель, спираючись на зв'язки з іншими предметами, реалізовує комплексний підхід до виховання.

5. Конструктивна функція полягає в тому, що вчитель удосконалює зміст навчального матеріалу, методи і форми організації навчання. Реалізація міжпредметних зв'язків потребує спільного планування вчителями комплексних форм навчальної та позакласної роботи, які передбачають знання ними підручників та програм із суміжних предметів [2].

Дослідниця В.Н. Максимова охарактеризувала, що для реалізації міжпредметних зв'язків необхідно:

1. Знати основні засади організації навчально-методичної роботи з реалізації міжпредметних зв'язків у освітньому процесі;

2. Знати педагогічні проблеми реалізації міжпредметних зв'язків у процесі навчання;

3. Знати основні функції міжпредметних зв'язків для їх реалізації в освітньому процесі;

4. Розуміти роль міжпредметних зв'язків у системі сучасної освіти та бачити шляхи їх розвитку;

5. Розуміти психолого-педагогічні аспекти навчання із використанням міжпредметних зв'язків під час уроків;

6. Мати уявлення про структуру, класифікацію та особливості реалізації міжпредметних зв'язків в освітньому процесі;

7. Мати уявлення про найважливіші світоглядні проблеми сучасності засобами різних предметів і наук у зв'язку з життям;

8. Вміти обробляти та узгоджувати навчальний матеріал з учителями інших дисциплін, для ефективного реалізації міжпредметного зв'язку на уроці [3].

Ми у дослідженні зазначаємо, що у вчителів мають бути сформовано:

розуміння значення міжпредметних зв'язків у формуванні світогляду учнів;

концептуальний стиль мислення. Вчитель повинен мати:

1) Знання програмних засобів, методів і прийомів, які сприяють реалізації міжпредметних зв'язків.

2) Вміння застосовувати ці знання на практиці, тобто володіти відповідною технологією навчання.

3) Навичками ведення педагогічного дослідження [3].

Для розвитку інноваційного процесу слід створити творчу атмосферу в освітній установі і створити умови для прийняття різноманітних нововведень. Вчителі мають достатній творчий потенціал, здатні вносити зміни у зміст освіти, впроваджувати нові методики та технології навчання та виховання. Реалізація міжпредметних зв'язків сприяє підвищенню якості освіти, глибини та міцності знань учнів, допомагає вчителю сформувати в учнів цілісну картину світу [4].

При цьому підвищується результативність навчання та виховання, збільшується можливість наскрізного застосування знань, вмінь, навичок, отриманих на уроках з різних предметів. Вчителю варто звертати увагу на те, щоб учні розуміли зв'язок навчальних дисциплін між собою та можливості застосування набутих у процесі навчання, знань у житті.

Навчальні предмети своїм об'єднанням та взаємопроникненням допомагають один одному у засвоєнні навчального матеріалу. При застосуванні міжпредметних зв'язків надалі удосконалюється навчально-виховний процес. Застосування у системі навчання уроків із реалізацією міжпредметних зв'язків сприятимуть формуванню цілісної картини світу дітей, розумінню зв'язків між явищами у природі, суспільстві та в цілому.

Висновки. Отже, одним із способів підвищення навчальної мотивації школярів є раціональне використання міжпредметних зв'язків. При вивченні будь-якого предмету значну роль відіграють міжпредметні зв'язки, зокрема й підвищення пізнавального інтересу школярів до нових знань. По-перше, міжпредметні зв'язки представляють собою надійну опору, тобто фундамент для повноцінного сприйняття, розуміння та засвоєння нових знань, формування навичок та розвитку умінь; по-друге, дозволяють узагальнювати та систематизувати наявний умовний досвід і, по-третє, використовуючи науковий підхід, а також всебічно вивчаючи тему уроку, забезпечують повноту знань.

Література

1.Максимова В.Н., Міжпредметні зв'язки та вдосконалення процесу навчання: Книга для учителя. Київ: Просвітництво, 2019. 143 с.

2.Зверев І.Д., Максимова В.М. Міжпредметні зв'язки в сучасній школі. Київ: Педагогічний часопис, 2019. 60 с.

3.Максимова В.Н. Міжпредметні зв'язки у навчально-

виховному процесі сучасної школи: навчальний посібник зі спецкурсу для студентів педінститутів. Київ : Просвітництво, 2018. 160 с.

4. Сільвейстр А. М. Реалізація міжпредметних зв'язків під час навчання фізики, хімії і біології у школі // *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. 2018. Вип. 109. С. 110-113.

5. Желізняк Л.Д. Технологія «Веб-квест» на уроках інформатики. [Електронний ресурс] – Режим доступу http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/30734/

Майстренко Оксана Анатоліївна

*вчитель початкових класів Нерубайського академічного ліцею
№ 1 Нерубайської сільської ради, Одеського району Одеської області*

НЕСТАНДАРТНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Анотація. У статті зазначено, що використання сучасних технологій та створення сприятливого середовища для навчання на уроках у початковій ланці освіти - це кроки, які сприяли підвищенню якості освіти в громаді. Охарактеризовано нестандартні форми проведення уроків, які створювали комфортне, безпечне освітнє середовище, атмосферу довіри й підтримки в учнів початкових класів.

Ключові слова: нестандартні уроки, початкова школа, активні методи навчання.

Вступ. Освіта в територіальних громадах є ключовим фактором для соціального, економічного та культурного розвитку. Забезпечення якісної освіти визначає майбутнє суспільства, сприяє формуванню компетентних та відповідальних громадян. Розвиток освіти в територіальній громаді вимагає комплексного підходу, що враховує потреби спільноти та готовність впроваджувати інновації. Залучення всіх зацікавлених сторін, використання сучасних технологій та